

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Partneriaethau
Dyddiad y Cyfarfod:	18 Rhagfyr 2014
Aelodau Arweiniol:	Aelod Arweiniol Hamdden, Twristiaeth Ieuenctid a Datblygu Gwledig ac Aelod Arweiniol Addysg
Awdur yr Adroddiad:	Arweinydd Tîm Datblygu Busnes ac Economi (De)
Teitl:	Partneriaeth Cynllun Datblygu Gwledig

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn esbonio Cynllun Datblygu Gwledig (CDG) Cymru - 2007-2013 a'r broses y mae Llywodraeth Cymru yn ei dilyn wrth ddarparu gweithgareddau sy'n cefnogi cefn gwlad a chymunedau gwledig. Mae Cynllun Datblygu Gwledig Cymru 2007-2013 yn rhan o strategaeth ar y cyd rhwng Llywodraeth Cymru a'r Undeb Ewropeaidd (UE) i wneud ein cefn gwlad yn lle gwell i fyw ac i weithio ynddo.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Bydd yr adroddiad hwn yn rhoi gwybod i'r Pwyllgor Archwilio Partneriaethau am sefyllfa bresennol dull partneriaethol Llywodraeth Cymru (LIC) wrth gyflawni'r Cynllun Datblygu Gwledig (2007-2013). Bydd hefyd yn rhoi gwybodaeth am Gynllun Datblygu Gwledig Cymru 2007-2013 a'r hyn sydd wedi ei gyflawni yn y Sir Ddinbych Wledig. Daw'r rhaglen bresennol i ben ym mis Rhagfyr 2014, a hyd yn hyn nid yw Cynllun Datblygu Gwledig 2014–2020 wedi ei gymeradwyo gan y Comisiwn Ewropeaidd. Adroddir ar lafar am y cynnydd wnaed gyda hwn yn y cyfarfod.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Dynodi arferion da o ran sut mae rhaglen gyllid bresennol y Cynllun Datblygu Gwledig yn cael ei chyflawni yn y Sir Ddinbych Wledig ac unrhyw ddysgu y gellir ei roi ar waith yng nghyfnod y rhaglen newydd.

4. Manylion am yr adroddiad

Caiff y Cynllun Datblygu Gwledig ei ariannu gan Gronfa Amaethyddiaeth Ewrop ar gyfer Datblygu Gwledig a chan Lywodraeth Cymru. Caiff y cyllid ar gyfer y rhaglen hon ei gyfyngu i ardaloedd sy'n cael eu diffinio fel rhai gwledig, ac felly yn Sir Ddinbych mae pob ward yn gymwys ac eithrio'r Rhyl, Prestatyn a Gallt Melyd a Diserth.

Mae i'r Cynllun Datblygu Gwledig bedwar maes, a elwir yn Echel 1, 2, 3 a 4.

ECHEL 1 - gwneud ffermio, coedwigaeth a phrosesu bwyd yn fwy cystadleuol.

ECHEL 2 - gwarchod ein tirwedd a'r amgylchedd.

ECHEL 3 - gwella ansawdd bywyd ac annog arallgyfeirio.

ECHEL 4 – dull peilota er mwyn cynorthwyo cymunedau gyda datblygu gwledig yn defnyddio'r dull LEADER (sef methodoleg ar gyfer ymgysylltu ar lawr gwlad ac ar gyfer treialu dulliau arloesol, prosesau a chynnyrch yn gyn-fasnachol).

Mae **Echel 1 a 2** yn cael eu rheoli a'u darparu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru. Mae **Echel 3 a 4** yn cael eu rheoli gan bartneriaethau lleol a chan Grwpiau Gweithredu Lleol.

Er mwyn bod yn gymwys i wneud cais am gyllid o dan y rhaglen hon roedd angen i Bartneriaethau Lleol a Grwpiau Gweithredu Lleol gyflwyno Strategaeth Ddatblygu Lleol. Lluniwyd y Strategaeth Ddatblygu Lleol gychwynnol yn 2007 a chafodd ei chysylltu â strategaethau cyfredol Sir Ddinbych ar y pryd. (Mae copïau ar gael ar gais, ond nid yw'r ddogfen wedi ei hatodi oherwydd ei maint).

Mae Echel 3 yn cael ei chyflawni drwy gyfrwng Partneriaeth Leol ar Lefel Unedol, mae Echel 4 LEADER yn cael ei chyflawni gan Grŵp Gweithredu Lleol (GGLI). Mae'r Partneriaethau Lleol a'r Grwpiau Gweithredu Lleol yn cyflawni prosiectau i wella ansawdd bywyd mewn ardaloedd gwledig ac i arallgyfeirio'r economi wledig. Mae prosiectau Echel 4 yn cael eu cyflawni yn defnyddio'r dull LEADER.

Mae pob Partneriaeth Leol wedi eu hymgorffori ac wedi penodi Corff Arweiniol fel gweithredydd arweiniol yn weinyddol ac yn ariannol. Ym mhob achos, y Corff arweiniol a benodwyd ar gyfer y Partneriaethau Lleol yw'r Awdurdod Lleol perthnasol.

Mae gan y Corff Arweiniol (Cyngor Sir Ddinbych) gyfrifoldeb cyffredinol i gynorthwyo Partneriaeth Cynllun Datblygu Gwledig Sir Ddinbych i gyflawni ei chyfrifoldebau o dan Gytundeb Cyllido Llywodraeth Cymru ar gyfer darparu Echel 3 a 4. Mae hefyd yn cyflawni swyddogaeth ysgrifenyddiaeth y bartneriaeth ac yn hwyluso'r berthynas rhwng y Grŵp Gweithredu Lleol a'r Bartneriaeth, a rhwng y Grŵp Gweithredu Lleol a'r Cydlynu Ariannol, a gyflawnir gan Dîm Hawliadau Cyllid Allanol, Cyngor Sir Ddinbych.

Enw'r Grŵp Gweithredu Lleol yw Cadwyn Clwyd Cyfyngedig. Cwmni cyfyngedig trwy warant yw Cadwyn Clwyd sy'n asiantaeth ddatblygu gwledig sy'n rhoi arweiniad a chefnogaeth i ddatblygu ac arallgyfeirio'r economi wledig yn Sir Ddinbych a Sir y Fflint trwy gyfrwng cyllid y Cynllun Datblygu Gwledig, cyllid domestig o'r Deyrnas Unedig a chyllid o'r sector preifat. Mae'n gweithio'n uniongyrchol gyda chymunedau lleol er mwyn helpu i ddatblygu a gweithredu prosiectau fydd o fudd i economi leol yr ardal.

Yn rhan o'r Grŵp Gweithredu Lleol mae Bwrdd Cyfarwyddwyr, Grŵp Cynghori Technegol Partneriaethol, Gweithgorau Prosiect a staff y GGLI. Yn gyffredinol, bydd y GGLI yn cynorthwyo i ddatblygu a gweithredu Echel 3 a 4, ac mae ganddo gyfrifoldeb penodol dros ddatblygu a gweithredu Echel 4 yn defnyddio methodoleg LEADER. Bydd y GGLI yn datblygu camau arloesol i weithredu Echel 4 o fewn cyd-destun y Strategaeth Ddatblygu Lleol, ac yn sicrhau cyfatebolrwydd rhwng y camau gweithredu sy'n cael eu peilota dan Echel 4 a phrosiectau prif ffrwd sy'n digwydd yn rhan o Echel 3.

Wedi i Lywodraeth Cymru dderbyn Strategaeth Ddatblygu Lleol Sir Ddinbych yn wreiddiol gwahoddwyd Partneriaeth Cynllun Datblygu Gwledig Sir Ddinbych i gyflwyno cynllun busnes a phrosiectau o dan Echel 3 a 4 ar gyfer Cynllun Busnes Un (2007-2011) ac yn fwy diweddar ar gyfer Cynllun Busnes Dau (2011 -2013), sydd bellach wedi ei ymestyn i 2014. Dewisodd y Bartneriaeth wahodd ceisiadau ar gyfer Cynllun Busnes Un a Dau trwy ddull 'galwad agored' lle gwahoddwyd ceisiadau gogyfer â phrosiectau oedd yn mynd i'r afael ag anghenion y Strategaeth Ddatblygu Lleol. Os yn llwyddiannus, byddai'r ymgeiswyr wedyn yn cyflawni'r prosiect. O dan gynllun busnes

dau, dim ond un cais ar gyfer pob un o saith mesur y Cynllun Datblygu Gwledig y gellid ei gyflwyno ar gyfer Echel 3 ac un cais ar gyfer Echel 4.

Cafodd ceisiadau felly eu cyfuno gan y Corff Arweiniol i uchafu'r budd i'r ardal wledig, gyda chymeradwyaeth Partneriaeth Cynllun Datblygu Gwledig Sir Ddinbych cyn cael eu sgorio maes o law gan Lywodraeth Cymru. Roedd y sawl a oedd yn sgorio yn uwch na'r trothwy (mae hon yn broses gystadleuol gyda chyllideb gyfyngedig) yn cael eu cymeradwyo gan Lywodraeth Cymru. Caiff Dangosyddion Perfformiad eu hawgrymu yn ystod y cam ymgeisio, ac os yw'r prosiectau'n llwyddiannus, yna mae'r Dangosyddion Perfformiad hyn hefyd yn cael eu cymeradwyo gan Lywodraeth Cymru.

Gweler Atodiad 1 ynghlwm sy'n darparu manylion prosiectau ac allbynnau Cynllun Busnes 2, ac Atodiad 2 sy'n rhoi manylion Aelodaeth y Bartneriaeth Cynllun Datblygu Gwledig a manylion Aelodaeth y Grŵp Gweithredu Lleol.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'r prosiectau cyfredol a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru o dan Gynllun Busnes dau yn darparu:

Blaenoriaeth - datblygu'r economi leol:

Cyfleoedd newydd am swyddi o ansawdd yn yr ardal wledig a'r sgiliau sydd eu hangen: i gael mynediad at y swyddi hyn; i leihau anweithgarwch economaidd lle bo'n ymarferol; i arallgyfeirio'r sylfaen economaidd leol; i ddatblygu marchnadoedd newydd ar gyfer busnesau. Cyflawnir hyn trwy gyfrwng y Grantiau ar gyfer Busnesau bychain a'r cynllun Bwrseriaethau. Mae Cadwyn Clwyd yn ddiweddar wedi sefydlu cynllun bwrseriaeth 'menywod yn mentro'.

Blaenoriaeth - strydoedd glân a thaclus:

Mae gweithio'n uniongyrchol gyda'r Gymuned wrth fabwysiadu methodoleg LEADER Echel 4 yn galluogi ymgysylltu ar lawr gwlad ac yn blaenoriaethu anghenion y rhai hynny'n lleol. O ganlyniad, mae hyn yn cryfhau'r ac yn diogelu bywiogrwydd cymunedau gwledig ac yn gwella ansawdd bywyd pobl. Gall gweithgarwch y Grŵp Gweithredu Lleol weithio gyda'r gymuned i ddynodi meysydd sy'n peri problemau a pheilotia dulliau a fydd yn arwain at welliannau sy'n cyfrannu at wella'r amgylchedd.

Mae prosiectau Echel 3 a 4 yn mynd i'r afael â gweledigaeth, amcanion a themâu strategol Strategaeth Ddatblygu Lleol Sir Ddinbych er mwyn adeiladu ar gryfderau cynhenid ardaloedd gwledig Sir Ddinbych. Nod cyffredinol y prosiectau yw cefnogi datblygiad cymunedau gwledig cynaliadwy, gan helpu creu ardal wledig lle mae ar bobl eisiau byw, gweithio a buddsoddi ynddi.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Daw costau cynnal swyddogaeth Corff Arweiniol yn gyfan gwbl drwy gyllideb Llywodraeth Cymru sef 15% o gyfanswm gwariant Cyhoeddus prosiectau Echel 3. A daw costau cynnal y Grŵp Gweithredu Lleol drwy gyllideb Llywodraeth Cymru o hyd at 20% o gyfanswm y gwariant cyhoeddus a gymeradwywyd. Mae Cyllideb y Corff Arweiniol hefyd yn cynnwys dyraniad amser ar gyfer y tîm Hawliadau Cyllid Allanol er mwyn cyfuno ceisiadau ar gyfer Llywodraeth Cymru. Mae gwasanaethau eraill ynghlwm yn y gwaith o gyflawni Cynllun Busnes dau prosiectau Echel 3 - megis y tîm

Twristiaeth sy'n cyflawni Prosiect 'Cyrchfan Sir Ddinbych a'r gwasanaeth Datblygu Economaidd a Busnes sy'n darparu Grantiau Creu a Datblygu Busnes yn y Sir Ddinbych Wledig. Mae Cadwyn Clwyd, yn ogystal â chyflawni gweithgarwch Echel 4 drwy'r dull LEADER, hefyd yn cyflawni prosiectau 'Twristiaeth Werdd' a Bwrsariaeth Mentergarwch y Sir Ddinbych Wledig o dan Echel 3.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gwblhawyd ar gyfer y penderfyniad? Dylid atodi templed Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi ei gwblhau fel atodiad i'

Gweler yr asesiad o effaith ar gydraddoldeb wedi eu hatodi yn Atodiad 3.

8. Pa ymgynghori a wnaed gyda'r Pwyllgor Archwilio ac eraill?

Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am baratoi'r Cynllun Datblygu Gwledig yng Nghymru. O ganlyniad, maent yn ymgynghori'n helaeth cyn lansio unrhyw gyfnod rhaglen newydd.

Lansiodd Llywodraeth Cymru ymgynghoriad ar ddiwygio'r PAC yn 2013, darparodd Cyngor Sir Ddinbych ymateb yn ogystal ag ymateb ar y cyd gan Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru.

Lansiodd Alun Davies AC, cyn Weinidog Llywodraeth Cymru dros Adnoddau Naturiol a Bwyd, ymgynghoriad cyhoeddus a'r y Cynllun Datblygu Gwledig yn ystod mis Chwefror, 2014.

Ymgynghorwyd â Phartneriaeth y Cynllun Datblygu Gwledig a'r Grŵp Gweithredu Lleol ynglŷn â'r ffordd ymlaen sy'n cael ei chynnig.

Gogyfer â'r rhaglen newydd o ariannu gan yr Undeb Ewropeaidd, bydd un Pwyllgor Monitro Rhaglen a fydd yn goruchwyllo sut y caiff amrywiol gronfeydd Buddsoddi a Strwythurol Ewropeaidd, gan gynnwys y Cynllun Datblygu Gwledig a Chronfeydd Strwythurol, eu rhoi ar waith, er mwyn sicrhau eu bod yn cael yr effaith fwyaf posibl.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol amlwg wedi'u cynnwys yn yr adroddiad hwn. Daw'r gyllideb ar gyfer y Corff Arweiniol yn gyfan gwbl gan Lywodraeth Cymru ac felly ni ddylai fod unrhyw effaith ar gyllidebau presennol.

10. Beth yw'r risgiau ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae Cyngor Sir Ddinbych fel Corff Arweiniol wedi dod i gytundeb ariannu gyda Llywodraeth Cymru i gyflawni prosiectau Cynllun Busnes Dau. Felly, mae'r Corff Arweiniol yn gweithredu'n unol â'r cytundeb hwn ac yn unol â safonau dilysadwy i osgoi cael unrhyw ostyngiad neu gosb. Mae pob un o Brosiectau'r Cynllun Datblygu Gwledig yn amodol ar archwiliadau 'yn y fan a'r lle' gan Arolygiaeth Wledig Cymru. (Mae copïau o'r cytundeb cyllido a'r safonau dilysadwy ar gael ar gais, ond nid ydynt wedi eu hatodi oherwydd maint). Mae Cyngor Sir Ddinbych wedi gwarantu'r arian cyfatebol ar gyfer yr elfen Echel 4 ond ni fu angen cyfrannu unrhyw arian hyd yn hyn.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae Adran 2 Deddf Llywodraeth Leol 2000 yn rhoi'r pŵer i'r Cyngor wneud unrhyw beth y creda sy'n debygol o hyrwyddo neu wella lles economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol yr ardal.

Mae erthyglau 6.3.3(d) a 6.3.4(d) yn amlinellu pwerau'r Pwyllgor Archwilio mewn perthynas â'r mater hwn.

Swyddog Cyswilt:

Arweinydd Tîm Datblygu Busnes ac Economi'r De

Ffôn: 01824 708019